

Fizikatörténeti KI MIT TUD?

III. rész

Jelen évfolyam számaiban fizikatörténeti vetélkedőt közlünk. A táblázatokban a tudósok Nobel-díjjal kapcsolatos válaszait kell helyesen társítani, illetve a tudósokkal kapcsolatos érdekességeket kell tudósokhoz társítani. Beküldeni a kétszer 12 kérdésre adott válaszokat kell a kovzoli7@yahoo.com címre a lap megjelenését követő 1 hónapon belül (pl. 1B, 2A stb.). A nyertesek között jutalmakat sorsolunk ki. A megfajtséssel együtt mindig írjátok meg a neveteket, iskolátok pontos megnevezését és a helységet, az osztályotokat, a fizikatanárotok nevét és a telefonszámotokat.

<i>Érdekességek a Nobel-díj körül</i>	<i>Válaszlehetőségek</i>
1. Ki (és mikor) kapta az első fizikai Nobel-díjat?	A) W. K. Röntgen; B) A. Einstein; C) Marie Curie
2. Ki részesült kétszer fizikai Nobel-díjban?	A) W. K. Röntgen; B) A. Einstein; C) John Bardeen
3. Miért kapott Einstein Nobel-díjat? Mikor kapta?	A) „A külső fényelektromos hatás felfedezéséért.” (1905) B) „A relativitás-elmélet kidolgozásáért.” (1919) C) „Az elméleti fizikának tett szolgálataiért, különösen a fotoelektromos hatás törvényének felfedezéséért.” (1921)
4. Melyik házaspár kapott fizikai Nobel-díjat?	A) Szent-Györgyi Albert és Szent-Györgyi Albertné B) Pierre Curie és Marie Curie C) Maria és Peter Goepfert Mayer
5. Hányszoros Nobel-díjas Marie Sklodowska?	A) 1; B) 2; C) 3;
6. Hány Nobel-díja van a Curie-családnak	A) 1; B) 3; C) 5;
7. Milyen Nobel-díjat kapott E. Rutherford?	A) Kémiai; B) Fizikai; C) Matematikai
8. Ki nem Nobel-díjas a mellékelt magyar, illetve magyar származású kutatók közül?	Lénárd Fülöp, Bárány Róbert, Zsigmondy Richárd, Szent-Györgyi Albert, Hevesy György, Békésy György, Wigner Jenő, Gábor Dénes, Polányi János, Wiesel Elie, Oláh György, Harsányi János, Barabási Albert László, Kertész Imre
9. Az alábbi Nobel-díjas fizikusok milyen hozzátartozója kapott szintén fizikai Nobel-díjat! William Henry Bragg és William Lawrence Bragg , Niels Henrik David Bohr és Aage Niels Bohr , Joseph John Thomson és Georg Paget Thomson	A) testvérek B) apa és fia C) távolabbi rokonok és névrokonok
10. Hány matematikai Nobel-díjat osztottak ki 2015-ig?	A) 0; B) 116; C) 157;

11. Hány nő kapott fizikai Nobel-díjat? Ki(k) ő(k)?	A) 1; B) 2; C) 3;
12. Mely években nem adták ki a fizikai Nobel-díjat?	A) 1914, 1915, 1916, 1940, 1941, 1942 B) 1916, 1931, 1934, 1940, 1941, 1942 C) 1916, 1931, 1939, 1940, 1944, 1945

ÉRDEKESÉGEK A TUDÓSOKRÓL	Tudósok
1. Ki az a görög természetfilozófus, akit a hét görög bölcs közé sorolnak és a milétoszi iskola ősatyjának tekintenek?	A) Johannes Kepler
2. Ki az a polihisztor, aki műveit tükörírással írta?	B) Giordano Bruno
3. Ki az a csillagász, akinek párbajban levágták az orrát, és élete végéig ezüst (arany) orrprotézist viselt?	C) William Gilbert
4. Kit neveztek a mágnesség és elektromosság atyjának?	D) Albert Einstein
5. Ki az a csillagász, akinek édesanyját boszorkánysággal vádolták?	E) Thalész
6. Ki az a gondolkodó, akit 1600. február 17-én Rómában a Campo di Fioré-n megégettek?	F) Leonardo da Vinci
7. Melyik Nobel-díjas fizikusnak volt legkedvesebb hobbija a hegedülés?	G) Tycho de Brache
8. Melyik fizikus akasztotta fel magát?	H) Ernest Rutherford
9. Ki Rumford grófja?	I) William Thomson
10. Ki lord Kelvin of Largs?	J) Benjamin Thomson
11. Kit neveztek „Krokodil”-nak?	K) Ludwig Eduard Boltzmann
12. Ki „C. T. R.”?	M) Charles Thomson Rees Wilson

A Firka 2/2016-2017 *fizikatörténeti KI MIT TUD?* megoldása:

Művek

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
C)	I)	A)	J)	H)	B)	K)	D)	F)	E)	G)	R)	P)	O)	M)	K)	L)

Aforizmák, szállóigék, epigrammák

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
G)	F) H) K)	F) H) K)	F) H) K)	B) I)	B) I)	D)	J)

9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
A) O) P)	E)	C)	N)	A) O) P)	A) O) P)	L)	M)

Hibaigazítás:

Az előző számban megjelent *KI MIT TUD?* kiírása helyesen: (...) A első táblázatban a tudósok műveit kell a megfelelő tudóshoz társítani. Beküldeni a 17 tudós műveihez hozzárendelt tudós betűsorszámát kell (pl. 1F, 2J stb.) a kovzoli7@yahoo.com címre a lap megjelenését követő 1 hónapon belül. A második táblázatban az aforizmák, szállóigék, epigrammák sorszámához kell társítani a 16 tudós nevének betűsorszámát. (..)

Kovács Zoltán